

SỬ DỤNG BÀI HÁT NHẪM TẠO HỨNG THÚ CHO SINH VIÊN TRONG GIỜ HỌC TIẾNG ANH

○ THS. NGUYỄN THANH DUNG*

Trong dạy học (DH) nói chung, dạy học tiếng Anh (DHTA) nói riêng việc tạo hứng thú cho sinh viên (SV) đối với môn học là việc làm cần thiết và có ý nghĩa. Bởi vì, hứng thú là một trong những yếu tố quan trọng quyết định hiệu quả tiếp thu kiến thức ngôn ngữ của SV. Để tạo hứng thú cho SV trong giờ học tiếng Anh (TA), giảng viên (GV) có thể sử dụng các thủ thuật DH khác nhau như sử dụng trò chơi, sử dụng các phương tiện nghe nhìn, sử dụng bài hát TA... Trong đó, việc sử dụng bài hát TA được nhiều nhà nghiên cứu đánh giá là một thủ thuật DH hiệu quả có thể gây hứng thú cho SV trong việc học TA.

1. Lợi ích của việc sử dụng bài hát trong DHTA

Âm nhạc nói chung, bài hát nói riêng có vai trò quan trọng trong đời sống của con người - góp phần làm phong phú thêm tâm hồn con người và giúp cho mọi người trên thế giới xích lại gần nhau hơn. Theo Murphy, «Sẽ không có xã hội loài người nếu không có thơ ca. Sẽ không có xã hội loài người nếu không có âm nhạc» (1). Đối với việc DHTA, âm nhạc cũng có vị trí quan trọng. Sử dụng bài hát trong DHTA sẽ mang lại một số lợi ích cho người học như: tạo được không khí lớp học thoải mái, giảm bớt những căng thẳng và nỗi sợ hãi thường có của SV khi học TA như một ngôn ngữ thứ hai, tạo ra môi trường học ngôn ngữ tích cực. Từ đó, SV sẽ tích cực, tự giác tham gia vào các hoạt động (HD) học tập, thực hành ngôn ngữ - giúp cho việc học đạt kết quả tốt; giúp SV có cơ hội thực hành các kiến thức và kỹ năng ngôn ngữ như ngữ pháp, từ vựng, các kỹ năng nghe, nói, đọc và viết. SV sẽ thấy nhớ nhanh, nhớ lâu các kiến thức ngôn ngữ Anh nếu họ được học thông qua bài hát vì đặc tính lặp lại lời thường thấy trong các bài hát. Với cách học này SV có cơ hội tiếp thu ngôn ngữ Anh một cách tự nhiên, đối lập với cách học vẹt

truyền thống. Đặc biệt sử dụng bài hát trong DHTA giúp cho SV làm quen với các chất giọng khác nhau như giọng Anh - Anh, giọng Anh Mĩ... vì các bài hát được trình bày bởi các ca sĩ đến từ nhiều vùng miền khác nhau trên thế giới. Điều này góp phần cải thiện kỹ năng nghe hiểu cho SV; ngoài ra, học TA thông qua bài hát không chỉ giúp SV nắm được các kiến thức ngôn ngữ một cách dễ dàng hơn mà các bài hát TA còn là cầu nối giúp SV hiểu biết về con người và các nền văn hóa đa dạng trên thế giới. Theo Lems, «Các bài hát cung cấp những thông tin về mối quan hệ giữa con người với con người, về các chuẩn mực đạo đức, phong tục, tập quán, lịch sử và sự khác biệt văn hóa» (2).

Như vậy, có thể thấy, việc sử dụng bài hát trong DHTA sẽ mang lại nhiều lợi ích khác nhau cho SV. Để việc sử dụng bài hát trong DHTA thực sự có hiệu quả, GV cần có những nguyên tắc nhất định khi lựa chọn bài hát TA làm tài liệu giảng dạy.

2. Một số nguyên tắc lựa chọn bài hát trong DHTA

1) Căn cứ vào trình độ kiến thức ngôn ngữ của SV: Nguyên tắc đầu tiên khi lựa chọn bài hát là phải căn cứ vào trình độ kiến thức ngôn ngữ của SV. Bài hát được lựa chọn phải phù hợp với trình độ kiến thức TA của SV và phù hợp với nội dung kiến thức cần truyền thụ. Bởi vì, nếu một bài hát không phù hợp với trình độ của SV sẽ không những không tạo được hứng thú cho SV mà còn tạo ra nỗi sợ hãi, lo lắng cho SV. Ví dụ, nếu trình độ TA của SV ở mức sơ cấp với lượng kiến thức ngôn ngữ Anh còn hạn chế mà GV lại chọn bài hát có cấu trúc ngôn ngữ phức tạp và chứa đựng nhiều từ mới sẽ khiến cho SV cảm thấy chán nản vì các em không hiểu được nội dung lời của bài hát và ngược lại.

* Trường Đại học sư phạm nghệ thuật trung ương

2) **Căn cứ vào độ tuổi của SV:** Khi lựa chọn bài hát làm tài liệu giảng dạy GV cũng cần chú ý tới yếu tố tuổi tác và những đặc điểm tâm lý chung của độ tuổi. Ví dụ, SV đại học là lứa tuổi với những đặc tính năng động, sáng tạo, thích khám phá cái mới nên các bài hát được lựa chọn cho lứa tuổi này cần có nền nhạc vui nhộn, giai điệu lãng mạn và lời bài hát phải có nội dung lành mạnh, mang tính giáo dục.

3) **Căn cứ vào sở thích của SV:** Theo Murphy, «Việc tôn trọng sở thích và sự lựa chọn của SV trong giờ học ngoại ngữ sẽ tạo ra sự tương tác lẫn nhau và mối quan hệ tốt đẹp giữa GV và SV» (1). Vì vậy, bài hát được lựa chọn làm tài liệu DHTA cũng phải dựa trên sở thích và nhu cầu của SV. Để lựa chọn được bài hát phù hợp với phần đông sở thích và nhu cầu của SV, GV cần tham dò ý kiến của SV thông qua trò chuyện hoặc phiếu hỏi.

4) **Căn cứ vào nội dung kiến thức ngôn ngữ cần truyền thụ:** Kiến thức ngôn ngữ cần truyền thụ cho SV cần phải được xác định trước để căn cứ vào đó GV lựa chọn bài hát chứa đựng kiến thức cần giảng dạy. Lời của bài hát được lựa chọn cần thể hiện cấu trúc văn bản TA chuẩn, tránh sử dụng tiếng lóng khiến cho SV gặp khó khăn trong việc hiểu nội dung lời của bài hát.

Trên đây là một số nguyên tắc cơ bản nhất để lựa chọn bài hát phục vụ cho việc giảng dạy TA. Trong quá trình lựa chọn bài hát làm tài liệu giảng dạy, GV cần tuân thủ theo những nguyên tắc này để việc sử dụng bài hát thực sự mang lại những giờ học TA vui vẻ và hiệu quả cho SV.

3. Một số HD DHTA sử dụng bài hát

Sau khi đã lựa chọn được bài hát TA làm tài liệu giảng dạy, ở bước tiếp theo GV cần tiến hành thiết kế những HD DHTA có sử dụng bài hát. Dưới đây là một số HD DHTA có sử dụng bài hát nhằm giúp SV thực hành các kiến thức và kĩ năng ngôn ngữ Anh.

HD 1: Nghe bài hát và điền từ bị mất trong lời bài hát. Để thiết kế HD này GV xóa đi một lượng từ hoặc cấu trúc trong lời của bài hát và yêu cầu SV nghe phần lời bài hát và điền vào những từ bị mất để hoàn thiện lời bài hát. Với đối tượng SV ở trình độ thấp GV có thể làm cho HD dễ đi bằng cách cung cấp sẵn từ hoặc cấu trúc bị mất theo một trật tự

đảo lộn và yêu cầu SV nghe lời bài hát rồi chọn từ cho sẵn để hoàn thiện.

Ví dụ: Hãy nghe và điền từ bị mất để hoàn thiện lời của bài hát sau: *I'm sitting here..... the boring room// Just another rain the afternoon// I'm wasting my time, and I got nothing to do// I'm hanging now, and waiting you// But nothing ever happens// And I wonder* (Trích từ bài hát *Lemon Tree* của Fool's Garden).

HD 2: Nghe và sắp xếp lại lời của bài hát để tạo thành một bài hát hoàn chỉnh. Để thiết kế HD này GV đảo trật tự lời của bài hát gốc và yêu cầu SV nghe và sắp xếp lại lời bài hát theo đúng trình tự của bài hát gốc.

Ví dụ: Hãy nghe và sắp xếp lại lời của bài hát cho đúng với trình tự của bài hát gốc: *To rock the night away// What a bright time, it's the right time// Jingle bell time is a swell time// Mix and a - mingle in the jingling feet// Giddy-up jingle horse, pick up your feet// To go gliding in a one horse sleigh/ Jingle around the clock* (Trích từ bài hát *Jingle Bell Rock*).

HD 3: Nghe và sửa lỗi sai trong lời bài hát. Để thiết kế HD này, GV tạo ra một số lỗi sai trong lời bài hát, có thể là lỗi về từ vựng hoặc về cấu trúc ngữ pháp và yêu cầu SV nghe lời bài hát để sửa lỗi sai cho đúng với lời của bài hát gốc.

Ví dụ: Hãy nghe và sửa lỗi sai trong lời bài hát cho đúng với lời bài hát gốc: *My wife is brilliant// My life is pure// I see an angel// Of that I'm poor// She smiled at me on the subway/ / She was with another man// But I won't lose none slip on that, // Cause I've got a plane// You're beautiful. You're wonderful// You're beautiful, it's true// I saw your face in a crowded face, // And I don't know what to do, // Cause I'd never be with you* (Trích từ bài hát *You are Beautiful* của Black James Blunt).

HD 4: Nghe bài hát và đánh dấu vào những từ trong bảng từ cho sẵn. Để thiết kế HD này, GV tạo ra một bảng từ vựng trong đó bao gồm cả những từ xuất hiện trong lời bài hát và những từ không xuất hiện trong bài hát và yêu cầu SV nghe bài hát rồi nhận biết những từ xuất hiện trong lời bài hát bằng cách đánh dấu vào bên cạnh mỗi từ trong bảng từ cho sẵn. GV nên thiết kế các từ vựng bên ngoài bài hát có cách phát âm gần giống

nhu cách phát âm của những từ vựng xuất hiện trong lời bài hát nhằm giúp SV phân biệt các âm.

Ví dụ: Hãy nghe và đánh dấu vào những từ xuất hiện trong lời bài hát trong bảng từ cho sẵn dưới đây: *I'm starting at a broken door, // There's nothing left here anymore. // My room is cold, // It's making me insane // I've been waiting here so long, // But the moment seems to've come, // I see the dark clouds coming up again.*

CHORUS: *Running through the monsoon, // Beyond the world, // To the end of time, // Where the rain won't hurt? // Fighting the storm, Into the blue, // And when I loose myself I think of you, // Together we'll be running somewhere new* (Trích lời bài hát *Monsoon* của Tokio Hotel).

HD 5: Nghe bài hát và lựa chọn phương án đúng để điền vào mỗi chỗ trống. Với dạng HD này, GV sẽ làm khuyết một số chỗ trống thông tin trong lời bài hát và ứng với mỗi chỗ trống GV sẽ đưa ra hai phương án trong đó có một phương án đúng để SV lựa chọn.

Ví dụ: Hãy nghe và lựa chọn phương án đúng: *I don't want a lot for/on Christmas // There's just one thing I need// want// I don't care// carry about presents// Under it// Underneath the Christmas tree// I that// just want you for my own// More than you could ever// never know// Make my wish come true// truth / / All I won't// want for Christmas// Is you* (Trích từ bài hát *All I want for Christmas is you* của Mariah Carey).

HD 6: Sáng tác lời mới cho bài hát trên nền nhạc gốc. Sau khi SV đã được nghe và hoàn thành một số HD học tập TA được thiết kế có sử dụng bài hát, GV có thể kích thích sự sáng tạo của SV bằng cách khuyến khích SV sáng tác lời mới cho bài hát bằng TA dựa trên nền nhạc gốc. HD này phù hợp và có khả năng được thực hiện đối với SV có trình độ TA ở mức trung cấp - khi mà SV đã có một lượng từ vựng và kiến thức ngữ pháp đủ để thực hiện những giao tiếp thông thường một cách khá lưu loát.

4. Hiệu quả của việc sử dụng bài hát trong DHTA ở trường DHSP Nghệ thuật Trung ương
Để minh chứng cho việc sử dụng bài hát có thể tạo và duy trì hứng thú cho SV trong giờ học TA ở trường DHSP Nghệ thuật Trung ương, chúng tôi đã tiến hành thực nghiệm sử dụng

bài hát trong các tiết học ngữ pháp TA. Đối tượng thực nghiệm là SV khóa 6 hệ DHSP, chuyên ngành Âm nhạc, với tổng số SV là 155. Thời gian thực nghiệm kéo dài trong 4 tháng (từ tháng 8/2011 - tháng 11/2011). Bài hát TA được sử dụng trong 9 tiết học ngữ pháp. Trước khi tiến hành thực nghiệm sử dụng bài hát TA, chúng tôi đã tìm hiểu thái độ của SV về các tiết học ngữ pháp thông thường mà các em đã được học. Phần lớn SV đều cho rằng giờ học ngữ pháp đối với các em buồn tẻ. Các em không thấy hào hứng với việc nhớ các công thức, quy tắc ngữ pháp và làm các dạng bài tập áp dụng trên giấy. Sau thời gian thực nghiệm chúng tôi cũng tiến hành tìm hiểu thái độ của SV khi được học các giờ học ngữ pháp có sử dụng bài hát. Hầu hết SV cho rằng các em cảm thấy hứng thú đối với tiết học vì các em có cảm giác như vừa học vừa tìm hiểu khi được hát lên những giai điệu mà mình yêu thích. Bên cạnh đó, nhiều SV còn cho rằng các em thấy học ngữ pháp TA thông qua bài hát giúp các em có thể ghi nhớ nhanh và nhớ lâu các kiến thức ngữ pháp vì các cấu trúc ngữ pháp được lặp đi lặp lại trong lời của bài hát và được hát đi hát lại nhiều lần.

...

Tóm lại, sử dụng bài hát trong DHTA là một trong những thủ thuật DH hiệu quả nhằm kích thích sự hứng thú cho SV. Để sử dụng thành công bài hát trong DHTA, GV cần có những nguyên tắc để lựa chọn bài hát và tùy vào đối tượng SV cụ thể mà GV có thể thiết kế các HD DHTA sử dụng bài hát cho phù hợp và hiệu quả.

(1) Murphy, T. *Music & Songs*. Oxford University Press, 1992.

(2) Lems, K. *Music work: Music for adult English language learners*. New Directions for Adult & Continuing Education, 107, 13-21; 2005.

SUMMARY

There are a variety of ways that can be employed by teachers to increase learners' interest in English classrooms such as using funny short stories, using multi media, using games, using music and songs. This paper presents some benefits that learners can get from learning English through songs. Criteria for selecting songs and English learning activities designed basing on songs are mentioned as well. In addition, the paper reports on the effectiveness of using songs in English classrooms at National University of Art Education.